

eemel*i*

elka

1981 - 2011

Pääkirjoitus

Elka 30 v.

Elkan toiminnan käynnistäminen vaati vuosikymmenten työn. Vaikka vastoinkäymisiä riitti, aina löytyi henkilöitä, jotka uskoivat keskusarkiston tarpeellisuuteen, siitä heille suuri kiitos.

Elkan aloittaessa toiminansa vuonna 1981 voitiin pian huomata, että kaikki epäilykset, joita arkistoa kohtaan esitettiin, olivat turhia. Yritykset ottivat Elkan omakseen ja tutkijat sekä muut historiasta kiinnostuneet henkilöt oppivat hyödyntämään arkiston moninaista lähdeaineistoa. Kolmessakymmenessä vuodessa Elkasta onkin tullut merkittävä yritysten historian tallennuspaikka ja tietopalvelukeskus.

Maailma on muuttunut paljon siitä kun ensimmäinen arkistoluovutus saapui Elkan lastaussillalle. Tällä hetkellä arkistoala elää suurinta murrosta, mitä se on koskaan kokenut. Sähköisen aineiston säilyttäminen vaatii aivan erilaista osaamista kuin mihin olemme paperimaailmassa tottuneet.

Myös asiakirjatiedon tarjoaminen asiakkaille on ajateltava uudesta näkökulmasta. Netissä me kaikki olemme tottuneet hakupalveluihin, joissa yhdellä hakusanalla saamme nopeasti hakutuloksia ja tietoa digitaalisesti käyttöömmme missä ja milloin tahansa. Samanlaisia palveluja on arkistojenkin kyettävä tarjoamaan, jotta upeat aineistomme olisivat entistä suuremman käyttäjäkunnan saavutettavissa.

Entäpä Elkan tulevaisuuden näkymät? Paperiaineistoja otetaan vastaan vielä vuosia mutta ”digitalista vallankumousta” varten on varauduttava. Tänä vuonna käynnistyneessä Capture-projektissa kehitämme digitaalisia ja analogisia palvelujamme varten ratkaisun, jonka avulla pystymme vastaamaan niin yritysten kuin tiedon käyttäjien uudenlaisiin tarpeisiin.

Jarmo Luoma-aho

Tarpeesta syntynyt

Kolmekymppinen Elka syntyi tarpeeseen saada yrityshistoriaa talteen

Elkan syntyhistoriassa vuodella 1974 oli suuri merkitys. Tuolloin astui voimaan laki yksityisarkistojen valtionavusta. Sen perusteluissa todettiin yritysarkistot yhteiskunnallisesti merkittäväksi aineistoksi, joka tulisi saada talteen pysyvään säilytykseen täydentämään ja monipuolistamaan viranomaislähteistä saatavaa kuvaa menneisyyden tapahtumista.

Ilmapiirin ollessa otollinen Liikearkistoyhdistys ryhtyi suunnittelemaan elinkeinoelämän keskusarkiston perustamista. Keskusarkiston tarpeellisuus oli tiedostettu jo 1930-luvulta lähtien, mutta konkreettiset suunnitelmat olivat kariutuneet lähinnä resurssien puutteeseen.

Liikearkistoyhdistys teki tarmokkaasti työtä keskusarkiston toiminnan käynnistämiseksi. Sijaintipaikkoina vilahtelivat Tampere, Jyväskylä ja pääkaupunkiseutu. Selvitykset tuottivat kuitenkin laihan tuloksen, sillä arkiston taustayhteisöön ei saatu tarpeeksi toimintaan sitoutuneita organisaatioita.

Perustamissuunnitelmat saivat yllättävän käänteän alkuvuodesta 1979. Mikkelin maakunta-arkiston silloinen johtaja Raimo Viikki oli tietoinen Elka-hankkeesta ja esitteli sen muistiossaan kaupunginhallitukselle osana arkistoalan kehittämistä Mikkelissä. Kaupunkiin suunniteltiin kauppakorkeakoulua, jonka opetus- ja tutkimustoiminnan apuna Elkalta tarjottiin keskeistä roolia.

Mikkelin kaupungin sitoutuminen laittoi vauhtia keskusarkiston toiminnan käynnistämiseen. Säätiön perustajayhteisöt laitoivat nimensä säädekirjaan joulukuussa 1979, minkä jälkeen Mikkelin kaupunki ryhtyi saneeraamaan toimitilaa tyhjilleen jääneeseen entiseen puolustusvoimien varikkorakennukseen. Siellä Elkan toiminta alkoi 2.5.1981.

Varsin pian Elka otettiin elinkeinoelämän omaksi arkistoksi. Arkistoja alkoi virrata Mikkeliin sellaista vauhtia, että tiloja oli ryhdyttävä laajentamaan. Ensimmäinen laajennus valmistui vuonna 1990. Sen, kuten vuosien 1999 ja 2007 laajennuksetkin, toteutti Mikkelin Arkistotalo Oy.

Asiakirjojen käyttöön liittyvä asiakaspalvelu on ollut toinen Elkan keskeinen tehtävä. Arkistoon on kertynyt laaja ja monipuolinen tietovarasto. Perinteisen tutkijasali- ja kaukolainaustoiminnan lisäksi asiakkaat saavat entistä enemmän lähdeaineistoa myös digitaalisena Elkan verkkosivuilta.

Aluksi tietopalvelun asiakkaat olivat paljon ammattitutkijoita, mutta vuosien kuluessa eri alojen harrastajat ja ns. suuri yleisö ovat löytäneet Elkan aineistot. Luonnollisesti myös yritykset ovat hyödyntäneet Elkaissa olevia asiakirjojaan tiedontarpeisaan.

Toiminnan kehittäminen on ollut olennainen osa Elkan toimintaa. Vuonna 1984 hankittiin ensimmäinen pc-tietokone ja aloitettiin valtakunnallisen arkistotietokannan suunnittelu. Tämän vuoden alussa käynnistettiin EAKR-rahoituksella Capture-niminen projekti. Sen tuloksena saadaan määritellyksi tietojärjestelmä, jolla voidaan paperiasiakirjojen lisäksi hallita myös vastaanotettuja sähköisiä aineistoja.

Verkostoituminen on ollut olennainen osa kehittämistoimintaa. Elka on tehnyt yhteistyötä Digitalmikkeli-klusteriin kuuluvien yhteistyökumppaneiden ja yksityisten keskusarkistojen kanssa. Sen edustajia on myös ollut jäsenenä erilaisissa ohjaus- ja työryhmissä.

Elkan henkilökunnan määrä vakiintui reiluun 10 työntekijään 2000-luvulle tultaessa. Vuonna 2007 Elka sai toteutettavakseen mittavan entisen Sota-arkiston kunnostamattoman aineiston järjestämis- ja luettelointiprojektin. Uusinta uutta edustaa vuoden 2010 alussa aloittanut Fida-nimen saanut teollisen muotoilun arkisto. Toiminnan laajenemisen tuloksena Elkasta on tullut liki 40 henkilön työyhteisö. (JLA)

FAKTA

Elkan virkaikänestorit

- Jari Lehtonen IT-asiantuntija, aloitti Elkan palveluksessa 1.6.1981 arkistonjärjestäjänä
- Sirpa Seppänen tietopalvelusihteeri, aloitti Elkan palveluksessa 1.10.1981 kanslistina

INFO

Elka 1981

- Toimitilat 1.107 m²
- Hyllykapasiteetti 6.685 hm
- Henkilökunta 5
- Säilytettävänä oleva materiaali 750 hm
- Toimistotekniikka: lankapuhelin ja sähkökirjoituskone

INFO

Elka 2011

- Toimitilat 5.350 m²
- Hyllykapasiteetti 35.000 hm
- henkilökunta 42
- Säilytettävänä oleva materiaalin määrä 24.193 hm
- Toimistotekniikka: Mobiilivaihe + matkapuhelimet, työasemia, kannettavia tietokoneita, videotykkejä, virtuaalipalvelimia, lähes 80 TB:n säilytyskapasiteetti, monitoimilaite, skannereita, valokuitu internetyhteys

Asiakasnäkökulma

Pekka Lehonkoski: Kun Gutzeitin papereita siirrettiin Kotkasta Elkaan

Enso-Gutzeit oli ensimmäisiä suuryhtiöitä, jotka tekivät arkistojensa luovutussopimuksen Elinkeinoelämän Keskusarkistoon. Aloitin työurani 1981 yhtiön palveluksessa, ja tehtäväni oli kartoittaa melko kaoottisessa tilassa olevat yhtiön vanhat arkistot ja tehdä esitys vanhan arkistoaineiston sijoituksesta ja järjestämisestä. Enso-Gutzeitissa ei ollut omaa keskusarkistoa, joten kaikki yksiköt hoitivat omat arkistonsa miten parhaiten taisivat. Periaatteessa tiloja arkistojen säilyttämiseen oli tyhjenevissä konttoreissa, mutta arkistojen uhkana olivat jatkuvat muutokset yhtiön toiminnassa.

Kesällä 1981 kävin lävitse kaikki yhtiön yksiköiden arkistotilat. Etenkin Kotka oli mielenkiintoinen kohde, sillä olihan se yhtiön syntypaikka. Monen muun yhtiön perinteisen teollisuuspaikkakunnan, kuten vanhan Enson ja Tornatorin arkistot, olivat jo tuottaneet pettymyksen, sillä ne olivat viime sotien melskeissä pääosin hävinneet.

Erityisesti jäi mieleen ensimmäinen käynti Kotkan tehtaiden konttorissa. Matkani alkupuolella olin käynyt jo Summan ja Karhulan yksiköissä, joiden konttoreissa vallitsi hyvin leppoisa tunnelma. Tästä viisastuneena olin vaihtanut jo hieman kevyemmän vaatetuksen, kun astuin sisään Kotkan konttorin ovesta. Arvokas tunnelma huokui vastaan, ja totesin että ehkä sittenkin olisi pitänyt jättää kravatti kaulaan. Vastaanotto oli kuitenkin miellyttävä ja pääsin heti vanhojen arkistojen kimppuun.

Pekka Lehonkoski yhteistyöneuvottelussa Elkaassa 1986. Kuva: Elka

W. Gutzeit Oy Kotkan sahan työntekijöitä 1890-luvulla. Kuva: Stora Enso Oyj, Keskushallinto

Kotkan konttorissa tein myös tärkeän löydön. Hävinneeksi luultu Gutzeitin vanha kirjeenvaihto löytyi kaiken romun keskeltä. Vanhat tilikirjat ja muu kansioitu aineisto oli arkistotilassa, mutta kirjeenvaihto oli siirretty joskus puulaatikoissa avovintille. Yleensä arkistojen inventoinneissa kävin varsin naisten arkistotilojen lisäksi lävitse myös varastotiloja. Joskus niistä tuli esille merkittävää arkistoaineistoa. Uimaharjun tehtaalla huomasin suurta varastoa tutkaillessani laatikkopinojen seassa samanlaisia vihreitä puulaatikoita, joissa Gutzeitin vanhaa kirjeenvaihtoa oli säilytetty. Laatikot oli naulatettu tiukasti kiinni, ja kun saimme ne vihdoinkin auki, sieltä löytyi Aunuksen Puuliikkeen vanha arkisto.

Kotkan vanha arkisto siirrettiin aikanaan Elkaan. Pakkaus- ja siirtotyöhön tarjottiin Kotkan konttorista avuksi ns. järjestelyosastolta naispuolisia konttorityöntekijöitä, joilta vanhat työt olivat päättyneet. Tunnelma ei ollut kovin korkealla, kun ryhdyttiin tyhjentämään vuosikymmenten pölyn peittämää arkistoa. Urheasti pakkasimme pari sataa hyllymetriä suuria tilikirjoja ja muuta aineistoa. Hankalin työ oli kuitenkin vielä edessä. Kaikki pakatut laatikot tuli saada vielä viisi kerrosta kierreportaita pitkin alas pihalle lastattavaksi autoon. Onneksi kuljetus oli sovittu parin päivän päähän, joten minun ei tarvinnut jäädä selittelemään haalausmiehille, miksi laatikot oli pakattu niin painaviksi. Suuret tilikirjat vaativat nimittäin suurikokoisen pahvilaatikon, joka vielä piti täyttää kokonaan, jotta se kestäisi kasassa pinottunakin. Painoa laatikolle saattoi helposti tulla yli 50 kiloa. Laatikon olisi tietysti voinut taittaa pienemmäksi, mutta se olisi ollut laatikoiden tuhlausta. Paljon työtä jäi vielä Elkan henkilökunnallekin. Kuorma täytyi purkaa ja arkistoaineisto luetteloida ja sijoittaa arkistotiloihin.

Kirjoittaja Pekka Lehonkoski toimii nykyään Metsämuseo Lustossa näyttely- ja projektipäällikkönä.

Säästöpankit

20 vuoden projekti päätökseen – loputkin lakkautettujen säästöpankkien asiakirjat Mikkeliin

Suurten yritysten toiminnan päättyminen on pitkäaikainen prosessi, usein myös arkiston näkökulmasta. Lakkautettujen säästöpankkien alasajo on ollut hyvä esimerkki siitä, kuinka suunniteltu asiakirjahallinnan toimintatapa tukee sekä lopettamisprosessia että huomioi myös riittävän asiakirjallisen tiedon säilymisestä erilaisia tutkimustarpeita varten.

Kaksikymmentä vuotta sitten Elka ja säästöpankkikeskus käynnistivät hankkeen säästöpankkileirin asiakirjojen arkistoinniseksi Elkaan. Päätettiin edetä kolmessa vaiheessa.

Ensiksi aloitettiin keskusorganisaatioiden, mm. SKOP:n ja Säästöpankkiliiton, aineistojen siirroilla, mikä edesauttoi näiden organisaatioiden lähettämien asiakirjojen kaksoiskappaleiden seulontaa säästö-pankkien arkistoissa.

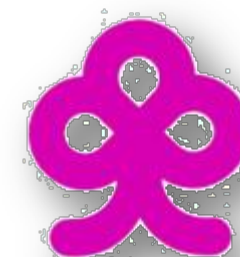

Suomalaisen Säästöpankin pääoven yläpuoli 1950-luvun Hämeenlinnassa. Kuva: Hämeenlinnan suomalainen säästöpankki

Pankkikonttori-idylli 1950-luvulla Hirvensalmella. Kuva: ESSP, Hirvensalmi

Seuraavana askeleena oli saada pilottina toimivan säästöpankin avulla kokemusta muiden säästöpankkien ohjeistamiseksi asiakirjojensa siirtämistä varten. Pilottipankki löytyi läheltä, ja Etelä-Savon Säästöpankin aineistoja alkoi tulla Elkaan kesällä 1992.

Vaikeuksiin ajautuneiden säästöpankkien myyminen neljälle pankkiryhmälle vuonna 1993 paisutti säästöpankkiprojektin koskemaan kaikkia silloisen Suomen Säästöpankin (SSP) konttoreita. Vastaanottajapankit vastasivat tietystä päivämäärästä lähtien säästöpankkien toiminnan yhteydessä syntyneistä asiakirjoista. Muut asiakirjat jäivät SSP:n ja myöhemmin perustetun omaisuudenhoitoyhtiö Arsenalin vastuulle.

Myllerryksen keskellä oli tärkeää saada keskeiset säästöpankkien asiakirjat säilymään tutkimuksen tarpeisiin. Ohjeet säästöpankeille pysyvästi säilytettävän aineiston valinnasta Elka teki yhteistyössä SP-palvelun kanssa. Ohjeistossa myös huomioitiin säästöpankkiliikkeen historiaa kirjoittaneen Antti Kuusterän näkemykset

Tuolloin voimassa olleen lainsäädännön perusteella pankkisalaisuus oli ”ikuinen”. Sen mukaisesti vain salassapitositoumuksen tehneellä pankin virkailijalla oli mahdollisuus saada käyttöönsä oman pankkinsa pankkisalaisuuden piiriin kuuluvia asiakirjoja. Koska rajoitus koski suurta osaa asiakirjoja, heräsi kysymys, onko mitään mieltä säilyttää asiakirjoja, jos niitä ei tulevaisuudessa olisi mahdollista kenenkään tutkia. Elkan ja varsinkin Säästöpankkiliiton lakimiesten ansioista uudistettuun luottotoimintalakiin saatiin pykälä, jossa mainitaan, että 60 vuotta vanhempia pankkisalaisuuden piiriin kuuluvia asiakirjoja voidaan tutkia tietyin edellytyksin.

Pysyvästi säilytettävien asiakirjojen siirtäminen Elkaan tapahtui vuosina 1994 - 1995. Samanaikaisesti alkoi aineiston järjestäminen ja luettelointi. Vuonna 1996 päättyneen vastanotetun aineiston läpikäyminen vaati 15 henkilötyövuotta.

Kaikkiaan Elkaan tuli yli 400 säästöpankin asiakirjoja vuodesta 1823 alkaen yhteensä 1500 hyllymetriä. Ja kun SKOP:lta, Säästöpankkiliitolta ym. säästöpankkien keskusorganisaatiolta tulleet asiakirjat lasketaan mukaan, Elkassa on kaikkiaan noin kaksi hyllykilometriä säästöpankkihistoriaa.

Lakkautettujen säästöpankkien alasajoa varten perustettujen Arsenalin ja Yrityspankki SKOP Oyj:n hoidettaviksi jäi noin sata hyllykilometriä määrääjän säilytettäviä asiakirjoja sekä pysyvästi säilytettäviä hallinnon asiakirjoja säästöpankkien pilkkomista edeltäviltä vuosilta. Lain vaatiman säilytysajan lisäksi näitä asiakirjoja tarvittiin mm. erilaisissa oikeudenkäynneissä, joita oli vireillä usean vuoden ajan.

Nyt lakkautettujen säästöpankkien alasajo on edennyt siihen pisteeseen, että viimeisetkin pysyvästi säilytettävät asiakirjat voidaan siirtää Elkaan. SKOP:n osalta näin tapahtui jo vuosia sitten. Säästöpankkien kohdalla noin 650 hyllymetrin suuruinen aineistosiirto on suunniteltu tapahtuvaksi tämän syksyn aikana.

Säästöpankit eivät kokonaan kadonneet Suomen pankkikartalta 1990-luvun myllerryksessä. SSP:n ulkopuolelle jääneet säästöpankit, Säästöpankkiliitto ja muutama muu organisaatio muodostavat säästöpankkiryhmän, joka jatkaa säästöpankkitoiminnan perinteitä maassamme. Entiseen säästöpankkiryhmään kuuluneiden tytäryhtiöiden ja liiketoiminnan myyntien yhteydessä siirtyi asiakirjoja myös uudelle omistajalle. On varsin todennäköistä, että säästöpankkien asiakirjoja tullaan siirtämään Elkaan jatkossakin. (OA)

Yritysarkeistojen valokuvien skaala on hyvin laaja. Perhe eväretkellä vuonna 1924. Kuva: Stora Enso, Anjalankosken tehtaat.

INFO

Muita erityisen merkittäviä arkistoluovutuksia viime kuukausilta ovat mm.

- Asianajotoimisto Dittmar & Indreniuksen arkisto
- Shell Oy:n arkisto
- Stora Ensolta mm. keskushallinnon ja metsäkonttorin arkistoja

Shellin tuotteitten jakelua 1950-luvulla. Kuva: Hankkija Kol.

Järjestävältä taholta kerrotaan, että...

Tässä lyhyt katsaus järjestelytoiminnan tapahtumiin.

FIDA:n (teollisen muotoilun arkiston) aineistoja järjestää Sari Muinonen. Työn alla on Ergoplan Oy:n arkisto. Ergoplan Oy oli teollisen muotoilun toimisto, jonka omisti nykyään Aalto-yliopiston professorina toimiva Raimo Nikkanen. Suurelle yleisölle tunnetuimpia hänen töistään olivat varmaankin Helkamakodinkoneet. Arkistoaineisto sisältää sekä asiakirjoja että esineitä.

Rauno Laakkonen on kesän aikana saanut luetteloitua Keskukskaupakamarin arkiston ja YLE:n musiikkiraportit. Elkassa olevat YLE:n aineistot on nyt käsitelty niin, että niistä kaikista on joko arkisto- tai inventointiluettelo. Tällä hetkellä Rauno aloittelee Valmet Automotive Oy:n arkiston järjestämistä. Uudessa kaupungissa toimiva, 1960-luvulla perustettu tehdas on valmistanut vuosien mittaan Saab-, Chrysler-, Talbot-, Opel-, Lada- ja Porsche-merkkisiä autoja.

Oy Gustav Paulig Ab:n arkisto on myös valmistumassa syksyn myötä. Jäljellä ovat enää piirustukset, joita Timo Pesonen parhaillaan käy lävitse. Heljä Strömberg käsittelee parhaillaan Enso-Gutzeit Oy:n pääkonttorin asiakirja-aineistoa 1980- ja 1990-luvuilta, ja Sirpa Seppänen luetteloii Suomen Metsäteollisuuden Keskusliitto ry:n arkistoa. Sirpalla onkin melkoinen urakka, sillä aineistoa on noin sata hyllymetriä.

Työn alla on myös 1900-luvun alusta 1960-luvulle toimineen turkulaisen Keksi- ja leipätehdas Ipnosin arkisto. Parin metrin mittaista arkistoa järjestää Anneli Kortekallio. Aineisto sisältää asiakirjojen lisäksi alkuperäisiä pakkauksia ja etikettejä. Moni muistaneekin 1960-luvulta mainoslauseen ”Keksi sinäkin Ipnos-keksit”. (HS)

Supisuomalaisista autovalmistuksista, pidennetty Saab 99. Kuva: Valmet Oy, keskushallinto.

IPad-tyylistä muotoilua Suomesta jo vuosikymmen taaksepäin. Kuva: ED-Design, Fida

Suomalaisen kesän ikoni 60-luvulta, Terhi perämoottori. Kuva: Valmet Oy, keskushallinto.

Projektiuutiset

Kunnostustyön arkea sota-arkistoprojektissa

Sota-arkistoprojektissa on päästy käsiksi jatkosodan aikaisiin asiakirjoihin. Rakenteeltaan työläämpi, pääasiassa talvisodan ja välirauhan aikaisia asiakirjoja käsittelevä Perus-sarja on vaihtunut Tulo-sarjaksi. Asiakirjatyyppit ovat pysyneet kutakuinkin samoina.

Vaikka siis kyseessä ovat historiallisesti merkittävien aikojen asiakirjat, saattaa itse kunnostustyö, jossa pöydällä pyörivät päivästä toiseen samanlaiset varusluettelot, sairaskirjat, päiväkäskyt ja tositteet, tuntua jopa tylsältä.

Useimmat aineistot näyttävät ennen kunnostusta usein varsin kirjavilta (ks. kuva 1). Kun kunnostaja on noutanut aineiston makasiinista työpisteelleen, hän tekee karkean jaotellun ja miettii, missä järjestyksessä kunnostamistyö kannattaa tehdä. Aineisto voidaan kunnostaa aikajärjestyksessä tai alanimikkeiden (esim. kompaniat) mukaisesti jaoteltuna. Myös aineiston fyysinen koko ja kunto vaikuttavat kunnostusjärjestykseen ja uusien koteloiden pakkaamiseen.

Kuva 1. Kunnostuksen lähtötilanne. Kuva: Elka.

Kuvassa (kuva 2) näkyy työkaluja ja tarvikkeita, joita kunnostaja työssään tarvitsee. Kaikki asiakirjat eivät ole siististi Mercantil-apeissa tai pahvikoteloissa. Joskus kirjenippu on sidottu vahvalla rautalangalla, niin että sen irrottamiseen tarvitaan siirtoleukapihtejä, tai se on voitu kääristä rullalle voimapaperiin. Sota-ajan kansioita on tehty paljon itse kulloinkin saatavilla olleista materiaaleista, joten asiakirjat voivat löytyä vanerikansien välistä tai olla vaikkapa sanomalehtipaperiin kääristynä.

Kuva 2. Kunnostajan lähitaisteluaseita. Kuva: Elka.

Myös asiakirjojen toisiinsa liittämiseen on käytetty perinteisten niittien ja paperiliitinten lisäksi esimerkiksi neuloja, nauvoja, ompelulankaa tai liimaa. Liimattuja asiakirjoja ei tietystikään lähdetä irrottamaan, mutta mekaanisten liittimien poistamiseen tarvitaan joskus kekseliäisyyttä ja välillä vähän voimaakin.

Kun kunnostustyö on saatu valmiiksi, aineisto näyttää siistimmältä (kuva 3). Vanhat kotelot on vaihdettu uusiin, asiakirjat oiottu ja sijoitettu vaippalehtiin.

Kuva 3. Työ on tehty ja jälki on sen mukainen, siisti ja täsmällinen. Kuva: Elka.

Osa poistetuista pahveista ja metalleista päätyy uusiokäyttöön. Näppäräsormisten kunnostajien käsissä niistä syntyy kortteja, kransseja, koriste-esineitä tai kehyksiä. Ja onpa projektin jättemateriaalia päätynyt elokuvarekvisiitaksikin.

Joskus kunnostaja löytää aineistosta myös arkistoon kuulumatonta tavaraa. Tyypillisiä poistettavia esineitä ovat muistomitalit ja kunniamerkit sekä niiden nauhat, tuntolevyt, hihanauhat, rahat, postimerkit sekä erilaiset toimistotarvikkeet, kuten leimasimet, kynät ja viivaimet.

Kuva 5. Pasi Nousiainen luomassa järjestystä. Kuva: Elka.

Usein asiakirjat saadaan tiiviimmin uusiin koteloihin. Tässäkin tapauksessa Kevyt osasto 8:n asiakirjat, jotka ennen kunnostusta veivät reilun metrin hyllytilaa, mahtuvat kunnostuksen jälkeen 84 cm:iin.

Kuvassa 4 näkyy, mitä kaikkea kunnostaja poisti aineistosta. Kevyt osasto 8:n asiakirjat olivat pääosin pahvisissa koteloissa ja sidottu paperinaruilla nipuiksi. Kotelot menevät pahvinkeräykseen ja aineistosta irronnut metalli (kuvassa oikealla näkyvät niitit ja mappien kiinnitysmekanismit) päättyy metallikeräykseen.

Kuva 4. Kunnostuksesta syntyvä jättemäärä on melko huomattava. Materiaali kierrätetään tavalla tai toisella. Kuva: Elka.

Joskus kotelosta on poistettu myös avaimia, lompakko, ajoneuvon rekisterikilvet tai silmälasit.

Mielenkiintoisia löytöjä ovat olleet myös diaarin väliin präsätyt kasvit ja kirjeenvaihdon välilehtinä käytetyt akvarellipiirustukset. Jatkosodan edetessä asemasotavaiheeseen on kiinnostavaa nähdä, alkaako koteloista putkahdella sotilaiden puhdetöitä. Projektissa poistetut esineet pakataan ja lähetetään Helsinkiin, ja osa niistä päättyy Sotamuseon kokoelmiin. (SR)

keuqesti muistikuvia vuosien varrelta

JULKAISIJA:

Suomen Elinkeinoelämän
Keskusarkisto

Tiedotuslehti

Ilmestyy kaksi kertaa vuodessa

Päätoimittaja: Jarmo Luoma-aho

tiedotuslehti@elka.fi

Tutkijantie 7, 50100 Mikkeli

p. 015 321 340
www.elka.fi

Kirjoittajat:

Olli Alm, Elka; OA
Jari Lehtonen, Elka; JL
Jarmo Luoma-aho, Elka; JL-A
Sari Rasa Elka; SR
Heljä Strömberg, Elka; HS
Johannes Valo, Elka; JV

elka
SUOMEN ELINKEINOELÄMÄN
KESKUSARKISTO